
NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság

754/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság a Magyar Szocialista Párt (székhely: 1073 Budapest, Erzsébet körút 40-42. fszt/I-1., képviseli: Tóbiás József, a továbbiakban: Beadványozó) által benyújtott kifogás tárgyában – 14 igen és 6 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság a kifogást elutasítja.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. április 17-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[A kifogás tartalma]

[1]Beadványozó 2018. április 11-én 15 óra 44 perckor elektronikus úton kifogást nyújtott be a Nemzeti Választási Iroda tevékenységével szemben. Kifogásában alapvetően három problémát vetett fel.

[2]1. A névjegyzéki adatokkal kapcsolatban Beadványozó előadta, hogy az NVI 2018. április 8-án 10 óra 8 perckor a valvip@nvi.hu elektronikus levélcímről küldött levelében arról adott tájékoztatást – többek között – az MSZP számára, hogy a „rendkívül magas érdeklődés zökkenőmentes kiszolgálása érdekében a

www.valasztas.hu honlapot átállítottuk egy nagyobb teherbírású megoldásra”. Az átállást követően az átállított oldalon 2018. április 8-án napon belüli különböző időpontokban egymástól eltérő névjegyzéki adatok kerültek feltüntetésre, illetve a szavazás napján későbbi időpontban a korábbi időpontban feltüntetett részvételi adatoknál jelentős mértékben alacsonyabb részvételi adatok kerültek feltüntetésre. Az NVI honlapja annak ellenére, hogy a választási névjegyzékek zárására, nyomtatására, hitelesítésére 2018. április 6-án, illetve 7-én került sor, azt tartalmazta, hogy 2018. április 8-án 18.30-kor 7875 ezer választópolgár, 19.00-kor 7979 ezer választópolgár szerepelt a névjegyzékben.

[3]2. A kifogásban a részvételi adatokkal kapcsolatban Beadványozó előadta, hogy az NVI honlapja szerint április 8-án 18.30-kor 5365 ezer választópolgár szavazott, 19.00-kor kevesebb, 5283 ezer választópolgár volt szavazni, illetve az ugyanerre az időpontra vonatkozóan más időpontban készített képernyőmentések szerint 5011 ezer választópolgár szavazott. Beadványozó szerint, a névjegyzéki adatok nem mutattak kapcsolatot az NVI honlapján szereplő névjegyzéki adatokkal, ez pedig felvetette annak a gyanúját, hogy az NVI által működtetett informatikai rendszerbe külső beavatkozás történhetett. Beadványozó állítása alátámasztására képernyőmentéseket csatolt.

[4]Rögzítette továbbá, hogy a fentiek tisztázása érdekében április 9-én levélben keresték meg az NVI elnökét, hogy haladéktalanul adjon magyarázatot a kifogásban is jelzett eltérésekre. Ez állítása szerint nem történt meg, így kifogásolja az NVI és az NVI vezetője tevékenységét, ami sérti a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) pontját, valamint a 2. § (2) bekezdését.

[5]3. Az informatikai rendszerrel kapcsolatban Beadványozó előadta, hogy az MSZP 2018. április 10-én kérte, hogy az NVI adja át az informatikai rendszer átállításával kapcsolatos eljárási dokumentumokat (szabályzatokat, jegyzőkönyveket, határozatokat), az átállított rendszer zárt működését igazoló dokumentumokat, valamint azokat a dokumentumokat, amelyek tartalmazták az átállítás előtt és után a rendszerben a tranzakciós és az üzemeltetési tevékenységekkel kapcsolatos logok közhitelességét igazoló eljárási és műszaki szabályokat. Az MSZP arra vonatkozóan is kért tájékoztatást, hogy mi okozta azokat a hibákat az informatikai rendszerben, amely miatt az informatikai rendszer átállítása vált szükségessé. A megkeresésben az MSZP kérte azt is, hogy amennyiben a kért adatok megküldését az NVI nem teljesíti, úgy biztosítsa ezek megtekintését személyes szakmai egyeztetés keretében.

[6]Beadványozó előadta, hogy az informatikai rendszerekben végzett tevékenységeket a visszakereshetőség, valamint bizalmasság miatt a hazai és nemzetközi jogi szabályozás alapján naplózni szükséges (log). Az NVR rendszerben a naplókat több szinten is készíteni kell annak érdekében, hogy a rendszer zártsága az üzemidő alatt igazolható legyen: a) a fizikai eszközök szintjén az operációs rendszerekben (szerverek, routerek, tűzfalak etc.); b) az alkalmazások szintjén; c) az adatbázisok szintjén. A naplókat minden szinten több vetületben szükséges

készíteni, mert el kell választani egymástól a felhasználók (NVR felhasználói) és az üzemeltetők tevékenységét. Az IT-biztonság és a zártság szempontjából a napló fájlok (logok) kezelését külön tervezni kell annak érdekében, hogy azok önmagukban közhitelesek legyenek, és ne lehessen őket utólag megváltoztatni. Ebből kifolyólag a) a naplókat nem azon az eszközön kell tárolni, ahol készülnek, hanem külön naplószervereken; b) a naplókat valamilyen eljárás során biztosítani kell a későbbi átírás ellen (pl. időbélyegző stb.); c) a naplószerverek üzemeltetésének és adatbiztonsági kialakításának erősebbnek kell lennie, mint a rendszer többi eszköze esetében (éppen a bizonyító erő miatt). Emiatt e szerverekre és adattároló elemekre külön speciális jogi, fizikai, logikai kontrollokat szükséges alkalmazni.

[7] Beadványozó előadta, hogy az NVI elnökének a fenti megkeresésére adott válaszlevelét, amelyben a kért adatok kiadását megtagadta, elfogadhatatlannak tartja, mert a logállományok megismerése nélkül nem ellenőrizhető, hogy történt-e bármilyen manipuláció.

[8]Rögzítette, hogy az NVI jogszabálysértő magatartása sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a választások tisztaságának megóvása, e) pontja szerinti, a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás; továbbá f) pontja szerinti, a választási eljárás nyilvánosságának választási alapelveit is.

[9]Mindezek alapján kérte a Nemzeti Választási Bizottságot, hogy állapítsa meg a Ve. 2. § (1) bekezdés a), e) és f) pontjának, 2. § (2) bekezdésének, 75. § (1) bekezdés h) pontjának, valamint 76. § (1) bekezdés f)-h) pontjainak sérelmét, tiltsa el a Nemzeti Választási Irodát és annak elnökét a további jogsértéstől, és kötelezze az NVI elnökét az MSZP által kért adatok kiadására, a logállományok átadására, továbbá kötelezze arra, hogy biztosítsa az informatikai rendszer naplóadatainak megtekintését, valamint állítsa helyre a választási honlap működését.

II.

[A Nemzeti Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[10] A Nemzeti Választási Bizottság a kifogás elbírálása kapcsán mindenekelőtt az alábbiakat rögzíti: a Nemzeti Választási Iroda az országgyűlési választásokra való felkészülés során döntést hozott arról, hogy a tájékoztatásban kiemelkedő szerepet betöltő honlap kapcsán tartalékmegoldásról is gondoskodni fog. A felkészülés során két portál került fejlesztésre, tesztelésre és minőségbiztosításra. Az egyik változat a szavazás napján a 9 órai napközbeni részvételi adatok megjelenítéséig működő változat volt. A másik változat, a már többször kipróbált és működtetett technológiára épülő alkalmazás, ami egy csökkentett hálózati forgalmat generáló, statikus oldalakat biztosító informatikai megoldáson alapul, ami nagyobb teherbírású is. Ez utóbbi, jelenleg is működő portál adattartalma teljes mértékben összhangban van a Ve. 76. § (1) bekezdés c) pontja szerinti Nemzeti Választási Rendszerbe (NVR) beérkezett adatokkal. A nagy teherbírású portálra való átállás az NVR működésében semmilyen problémát nem okozott, a tájékoztató rendszert és az NVR-t egymástól tűzfal választja el. Az adatáramlás éppen a biztonsági szempontok miatt mindkét

portálmegoldás esetében egyirányú. Összegezve tehát, a portál-átállásból fakadó intézkedések az NVR zártságát nem érintették, annak sértetlensége és zártsága folyamatosan biztosítva volt.

[11] A kifogás többször hivatkozik arra, hogy az NVI által működtetett informatikai rendszer összeomlott. Ahogyan az az előző bekezdésben leírásra került, a szavazás napján portál-átállás történt, ami az NVR működésében semmilyen akadályt, adatvesztést nem okozott. A választásszakmai informatikai rendszer elkülönült hálózaton működik, ez egy olyan magánhálózat, amely mind fizikailag, mind egyéb módon el van választva a nyilvános hálózatoktól, amelyen a honlap is található. Ez a magánhálózat amellett, hogy egyirányú kommunikációt folytat, mindezt biztonsági megoldásokon, tűzfalakon keresztül teszi. Ez azt jelenti, hogy a honlap semmilyen módosulása nem eredményezheti a választási informatikai rendszerek sérülését.

[12] A kifogásnak a választások hivatalos oldalán, a névjegyzéki adatok eltéréseivel kapcsolatban tett megállapításaival szemben a Bizottság az alábbiakat rögzíti:

[13] A szavazóköri névjegyzék zárása 2018. április 6-án, 22:13:52-kor megtörtént, a Ve. 106. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. A választások hivatalos oldalán közzétett, a szavazás napi névjegyzéki létszámadatok közötti eltérés oka, hogy a 19.00 óras és az azt megelőző adatok más forrásból és más módon kerültek kiszámításra. A napközbeni részvételi adatok a szavazókörökből érkezett jelentések rögzítése alapján kerülnek közzétételre. A 18 óra 30 perces napközbeni jelentésben a hazai szavazókörökben szavazók száma 7 875 505 választópolgár volt. Ugyanez az adat került közzétételre a honlapon is ezres nagyságrendben „2018. április 6-án 16 órakor a választók névjegyzékében 7 875 ezer választópolgár szerepelt”.

[14] Ezzel szemben a 19.00 órai adat a folyamatosan beérkező jegyzőkönyvekből számított adat. A jegyzőkönyvek folyamatos feldolgozása miatt a névjegyzékben szereplők száma folyamatosan nő, mindaddig, amíg a jegyzőkönyvek feldolgozása eléri a 100%-ot. Ez pedig akkor fog megtörténni, ha a Ve. 292. § (1) bekezdése alapján az átjelentkezők és a külképviseleten leadott szavazatok megszámlálására illetékes szavazatszámoló bizottságok is elvégzik a szavazatszámolást és az arról készített szavazóköri jegyzőkönyvet is rögzítik az informatikai rendszerbe a Ve. 203. § (1) bekezdésének megfelelően. A névjegyzéki adatok módosulásának további oka, hogy a Ve. 293. § (1) bekezdése alapján, 2018. április 8-án 19 órától megkezdődött a levélszavazatok megszámlálása is, ami azóta is ütemezetten történik.

[15] A kifogásnak a napközbeni részvételi adatokkal kapcsolatos megállapításai vonatkozásában a Nemzeti Választási Bizottság az alábbiakat rögzíti. A napközbeni részvételi adatok közzétételének szempontjai és metodikája a rendszerváltás óta változatlan. A választások hivatalos oldalán közzétett napközbeni részvételi adatok, ahogy az eredményadatok is, a szavazókörökből érkezett jelentések, illetve a szavazóköri jegyzőkönyvek adatainak rögzítése alapján kerülnek közzétételre. A napközbeni részvételi adatokat (7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.30 órai megjelenés) a helyi választási irodák a szavazóhelyiségben végzett számlálás alapján rögzítik az informatikai rendszerben. Valamennyi magyarországi

szavazókörből érkezik jelentés, és minden, a magyarországi szavazókörökben megjelent választópolgárt számba kell venni. Ebben az adatban az átjelentkezéssel szavazók is benne vannak. Ezek a megjelenési adatok nem a szavazatszámiláló bizottság által megállapított hivatalos adatok, csupán tájékoztatásra szolgálnak.

[16] A fentiekkel szemben 19.00 órakor a választási szervek nem gyűjtik a részvételi adatokat. A szavazás lezárásáig összesen megjelent választópolgárok számát a szavazatszámiláló bizottságok által a szavazatszámilálás eredményéről kiállított jegyzőkönyvekből rögzítik a választási irodák az informatikai rendszerbe. Ezek tehát a szavazatszámiláló bizottság által megállapított hivatalos adatok.

[17] A 18.30-as napközi tájékoztató adatok tehát tartalmazzák az átjelentkezéssel szavazókat, ezzel szemben a szavazás lezárásáig megjelent választópolgárok számában az átjelentkezők a szavazás estéjén még nincsenek benne, a külképviseleteken szavazók számát pedig ekkor még egyik adat sem tartalmazza. Fontos figyelemmel lenni arra is, hogy az április 8-án 19.00 órát követően közzétett tájékoztató adatok esetében mindig az adott feldolgozottsági szintnek megfelelő választópolgárszám a viszonyítási alap: minél alacsonyabb a feldolgozottság, annál kisebb a feldolgozott szavazókörök névjegyzékében szereplő választópolgárok száma is. Ez az oka a kifogásban jelzett eltérésnek, amely szerint a 19.00 órás adatok között szerepelt olyan adat, ami 5011 ezer választópolgár részvételét jelezte, majd közzétételre került olyan adat, amely szerint 5283 ezer választópolgár szavazott. Ezzel kapcsolatban a Bizottság rögzíti, hogy a Nemzeti Választási Iroda elnöke Harangozó Tamás képviselő úr 2018. április 9-i megkeresésére, a fentiekben rögzítéssel azonos tartalmú, részletes válaszát 3 napon belül, 2018. április 12-én megküldte. Vagyis az NVI elnöke a kifogásban foglaltakkal ellentétben, a Ve. 2. § (3) bekezdésében rögzített 5 napos válaszadási határidőt megtartva, attól lényegesen rövidebb időn belül részletes tájékoztatást adott az MSZP közjogi munkacsoport vezetőjének.

[18] Végül a kifogás 3. pontjában említett, az informatikai rendszerekkel kapcsolatos megállapításokkal összefüggésben a Bizottság az alábbi megállapításokat teszi. A választásnap rendszer működése kapcsán a portál incidens kivizsgálását a Nemzeti Kibervédelmi Intézet megkezdte, és a vizsgálatába bevonta a Nemzeti Választási Rendszer működését is. Az NVR rendszer elemek (hálózat, operációs rendszer, alkalmazáserver, adatbázisserver) naplóséményei közel valós időben továbbításra kerülnek egy központi naplógyűjtő szerverre. Ehhez kapcsolódik a SIEM rendszer és dolgozza fel valós időben a beérkező naplóséményeket. A SIEM rendszer mind a nyers, mind a feldolgozott naplóséményekről rendszeres időközönként (~1 perc) lenyomatot (hash) képez, mely bármilyen utólagos módosítás esetén eltér az eredetitől, így kimutatható és ellenőrizhető, hogy történt-e bármilyen változtatás. A naplógyűjtő és a SIEM rendszerhez az NVR üzemeltetőinek nincs hozzáférése. Az NVR üzemeltetőinek tevékenysége billentyűleütés, kattintás szintjén rögzítve van és visszajátszható, ellenőrizhető. A naplóállományok emellett óras csomagokban a központi naplógyűjtő szerverről továbbításra kerülnek a külön erre a

célra rendelt aláíró szerverre, ami az állományokat hitelesítő aláírással és időbélyeggel látja el, majd archiválási céllal letárolásra kerülnek egy erre a célra fenntartott szerveren.

[19] A kifogásban említett naplózási kötelezettség teljesítése teljeskörűen megvalósult, a jelzett szintek mindegyikén a logok elkészültek. Az incidenskezeléshez szükséges naplóállományok átadásra kerültek az NVI SOC-ba.

[20] 2018. április 13-án a Nemzeti Választási Iroda elnöke lehetőséget biztosított arra, hogy az MSZP képviselői látogatást tegyenek az NVI biztonsági központjának működési helyszínén, biztosítva a logállományok megismerésének lehetőségét, ezzel azonban a Magyar Szocialista Párt képviselői nem éltek.

[21] A fentiekben részletesen leírtak alapján a Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy Beadványozó alaptalanul állította a Ve. alapelveinek, a 2. § (2) bekezdésének, 75. § (1) bekezdés h) pontjának, valamint 76. § (1) bekezdés f)-h) pontjainak sérelmét. A Beadványozó által tett állításokkal szemben nem állapítható meg a Ve. rendelkezéseinek a sérelme a honlapon közzétett névjegyzéki adatok és részvételi adatok kapcsán, valamint az informatikai rendszerben végzett tevékenység kapcsán sem. Ez utóbbival összefüggésben a Bizottság a fentiekben tett megállapítása körében értékelte azt, hogy bár az NVI elnöke április 13-án a naplózási tevékenységgel kapcsolatos tájékoztatást adott, vagyis biztosította a naplóadatok megtekintését, ezen Beadványozó képviselői nem vettek részt. Mindezek okán a Bizottság a kifogást a Ve. 220. §-a alapján elutasította.

III.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[22] A határozat a Ve. 2. § (2) bekezdésén, a 76. § (1) bekezdés c) és g) pontján és (2) bekezdésén, a 106. §-án, 292. §-án, a 220. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1)-(2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. április 14.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke